

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
нормативно освітнього компонента

САМОДІЯЛЬНИЙ ТУРИЗМ

підготовки	Бакалавр
спеціальності	242 Туризм і рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус освітнього компонента «САМОДІЯЛЬНИЙ ТУРИЗМ» підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності Туризм і рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм.

Розробник: Тищук І. В., доцент кафедри туризму та готельного господарства, кандидат економічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри туризму та готельного господарства

протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

© Тищук І.В., 2023 р.

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм і рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
ІНДЗ: немає		Семестр – 2
		Лекції – 18 год.
		Практичні – 36 год.
		Самостійна робота – 58 год.
Консультації – 8 год.		
Мова навчання	Форма контролю: залік	
	Українська	

2. Інформація про викладача

Викладач: Тишук Інна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація: 0958250867

Електронна пошта: innatv78@gmail.com

Адреса викладання курсу: вул. Банкова, 9, корпус С, ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – туризму та готельного господарства

Факультет – географічний

3. Опис освітнього компонента

3.1. Анотація освітнього компонента. Самодіяльний туризм, набуває значення в сучасному світі, оскільки все більше туристів виявляють бажання створювати власні маршрути подорожей і досліджувати нові місця незалежно від традиційних туристичних агентств. Цей вид туризму дозволяє подорожуючим вільно обирати свої маршрути, власний темп і програму, що стимулює більш гнучке та індивідуальне планування подорожей.

Самодіяльний туризм також сприяє більш глибокому взаємодії з місцевими культурами та спільнотами, оскільки туристи мають можливість більш особистого спілкування та взаємодії з місцевим населенням. Крім того, він сприяє розвитку економіки в місцевих громадах через підтримку малого підприємництва та розвиток туристичної інфраструктури, такої як місцеві готелі, ресторани, та інші туристичні послуги.

Зростання інтернет-технологій та доступність інформації сприяє популярності самодіяльного туризму, оскільки туристи можуть знайти всю необхідну інформацію для планування своєї поїздки самостійно. Таким чином, самодіяльний туризм стає актуальним варіантом для тих, хто бажає отримати більше свободи та гнучкості у своїх подорожах і отримати більш глибокий досвід взаємодії з культурою та природою.

В процесі вивчення освітнього компонента студенти отримують теоретичні та практичні знання з організації та ведення самодіяльного туризму.

3.2. Постреквізити освітнього компонента.

Основні положення освітнього компонента «Самодіяльний туризм» мають застосовуватися при вивченні дисциплін «Екологічний туризм», «Основи туризмознавства», «Туристична картографія» та інших за вибором здобувача вищої освіти.

3.3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета - засвоєння знань щодо напрямів діяльності самодіяльної туристичної організації, її структурою та нормативно-правовими основами формування.

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- ознайомити студентів із нормативно-правовою базою створення та функціонування самодіяльної туристської організації;
- розглянути основні напрями діяльності самодіяльної туристської організації;
- сформувані знання про організацію та проведення спортивно-оздоровчого туристичного походу.

3.4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні практичні навички та уміння:

Загальні компетентності:

ЗК 05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

ФК 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

ФК 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

ФК23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних обставинах.

Результати навчання:

РН 9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

РН 22. Демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Створення та функціонування самодіяльної туристичної організації						
Тема 1. Створення та функціонування самодіяльної туристичної організації. Нормативно-правові основи. Історія розвитку туристичних самодіяльних організацій в Україні.	8	2	2	4		ДС/3
Тема 2. Спортивний напрям діяльності самодіяльної туристичної організації	6	2		4		Т/3
Тема 3. Туристичне багатоборство. Спортивне орієнтування.	8	2	2	4		ТР/3

Тема 4. Гірський, велосипедний, лижний, спелеотуризм туризм. Екстремальні види туризму.	6	-	2	4		РК/3
Тема 5. Маршрутно-кваліфікаційна комісія.	9	2	2	4	1	ДС/3
Тема 6. Вимоги до категорійованих маршрутів за протяжністю та тривалістю.	9	2	2	4	1	РМГ/3
Разом за модулем 1	50	10	14	24	2	18
Змістовий модуль 2. Організація та управління спортивно-оздоровчими туристичними походами						
Тема 7. План організацій й проведення туристського походу. Методика вибору маршруту. Розподіл обов'язків в туристичному поході.	11	2	4	4	1	РМГ/3
Тема 8. Пересування в польових умовах. Порядок і режим руху.	11	2	2	6	1	РЗ/3
Тема 9. Організація побуту в туристичному поході. Туристське спорядження.	11	-	4	6	1	ІРС/3
Тема 10. Харчування в туристському поході. Вода. Режим водоспоживання.	13	2	4	6	1	ІРС/3
Тема 11. Критичні ситуації в туристичному поході та їх подолання.	11	-	4	6	1	ДС/3
Тема 12. Охорона здоров'я в туристичному поході. Похідна аптечка	13	2	4	6	1	ТР/3
Разом за модулем 2	70	8	22	34	4	18
Модульна контрольна робота						МКР/60
Всього годин/Балів	120	18	36	58	8	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією.

5. Завдання для самостійного опрацювання

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Історія розвитку туристичних самодіяльних організацій в Україні.	6
2	Самодіяльний туризм як вид спорту.	6
3	Перші туристичні секції України.	6
4	Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді	6
5	Територіальні спортивні туристські клуби. Туристські і краєзнавчі гуртки та секції.	6
6	Методика вибору маршруту.	6
7	Розподіл обов'язків в туристичному поході.	6
8	Пересування в польових умовах. Порядок і режим руху.	6

9	Рольова структура туристської групи (лідер, провідник, блазень, дотепник, ентузіаст, споживач).	6
10	Пересування по воді. Долання водних перешкод.	4
Усього		58

6. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента «Самодіяльний туризм». При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного

університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

7. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

8. Перелік питань до заліку

1. Історія розвитку туристичних самодіяльних організацій в Україні.
2. Самодіяльний туризм як вид спорту.
3. Перші туристичні секції України.
4. Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді.
5. Територіальні спортивні туристські клуби. Туристські і краєзнавчі гуртки та секції.
6. Форми туристських об'єднань. Федерація спортивного туризму України.
7. Основні завдання, права та обов'язки туристичного клубу.
8. Нормативно-правові документи самодіяльної туристської організації.
9. Спортивний напрям діяльності самодіяльної туристичної організації.
10. Організація та проведення змагань з туристського багатоборства.

11. Категоріювання туристичних маршрутів. Маршрутно-кваліфікаційна комісія
12. Категорії складності маршруту і його визначальних перешкод.
13. Вимоги до походів 1–3 ступенів складності.
14. Вимоги до категорійованих маршрутів за протяжністю та тривалістю.
15. Видові класифікаційні вимоги.
16. Організація та управління спортивно-оздоровчими туристичними походами
17. Види туристських походів, їх особливості.
18. Етапи підготовки туристського походу.
19. План організацій й проведення туристського походу.
20. Методика вибору маршруту.
21. Розподіл обов'язків в туристичному поході.
22. Пересування в польових умовах. Порядок і режим руху.
23. Пересування по воді. Долання водних перешкод.
24. Орієнтування на місцевості. Робота з картою і компасом
25. Підготовка та проведення туристського походу.
26. Комплектація туристської групи.
27. Вимоги до формування туристських груп та учасників туристсько-спортивних походів
28. Вимоги до керівника туристської групи.
29. Обов'язки і права керівника туристської групи.
30. Обов'язки та права учасника туристської подорожі.
31. Рольова структура туристської групи (лідер, провідник, блазень, дотепник, ентузіаст, споживач).
32. Спорядження та базування в туристичному поході.
33. Харчування в туристичному поході.
34. Організація побуту, харчування та постачання в туристичному поході.
35. Охорона здоров'я в туристичному поході
36. Туристське спорядження.
37. Харчування в туристському поході.
38. Вода. Режим водоспоживання.
39. Медичні вимоги до учасника туристського походу.
40. Перша медична допомога.
41. Похідна аптечка.
42. Критичні ситуації в туристичному поході та їх подолання
43. Основні правила поведінки в екстремальних ситуаціях.
44. Психологічний аспект екстремальних ситуацій і катастроф.
45. Організаційно-масовий напрям діяльності самодіяльної туристичної організації
46. Класифікація масових туристських заходів.
47. Навчально-тренувальні комплекси. Туристські тренінги.
48. Екскурсійний напрям діяльності самодіяльної туристичної організації
49. Поняття екскурсій, її функції й ознаки.
50. Перелік основних екскурсій та екскурсійних об'єктів України.
51. Навчання основам краєзнавства.
52. Навчально-методичний напрям діяльності самодіяльної туристичної організації
53. Підготовка кадрів з організації та проведення туристських спортивних заходів.
54. Організація і планування туристично-краєзнавчої роботи в школах.
55. Участь у всеукраїнських масових туристсько-краєзнавчих заходах.
56. Основні принципи психологічної роботи в туристичній групі.
57. Основи психологічної роботи з групою. Компаньонство.

9. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою

Оцінка балів	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

10. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Абрамов В.В. Діяльність туристської самодіяльної організації : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 301 с.
2. Богатирьова, Г.А., Головань М.Г., Горіна Г.О., Літвінова-Головань О.П., Коптева Т.С., Снігур К.В. Спеціалізований туризм : навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 173 с.
3. Борисова О.В. Спеціалізований туризм: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм». К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 360 с.
4. Голод А.П. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 350 с.

Додаткова:

1. Белобородова, М., Юрчишина, Л., & Карпа, Д. (2023). Природоорієнтований туризм як складова сталого розвитку туристичної галузі. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-75>
2. Білодід А. О., Дем'яник М. В., Кисличенко Л. А. Одноденний туристський похід: краєзнавчий аспект. Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у ХХІ столітті: *Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції* (15–16 березня 2019 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 1. – 108 с. С.71-75.
3. Васильєва, О., Домашенко, С., & Каптюх, Т. (2023). Спеціалізований туризм як система креативних індустрій. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-54>
4. Габчак, Н., & Габчак, С. (2023). Внутрішній туризм України: тенденції, проблеми та можливості розвитку у воєнний період. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-67>
5. Зарубіна, А., Сіра, Е., & Демчук, Л. (2022). Особливості туризму в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (41). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14>
6. Писарева, І., & Григоренко, А. (2021). Дослідження сучасного стану та перспектив розвитку спортивного туризму в Україні. *Економіка та суспільство*, (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-70>
7. Погасій, С., Писарева, І., & Клименко, М. (2021). Специфіка молоді як сегменту туристського ринку. *Економіка та суспільство*, (34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-30>
8. Романенко О.В. Роль картографії в орієнтуванні на місцевості. Основи побудови тренувального процесу в циклічних та екстремальних видах спорту: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, 2019. Вип.3. 222 с. С. 130-135. URL: 22-23 березня 2019 р. URL: http://journals.uran.ua/cvs_konf/issue/archive.

9. Слатвінська, Л., & Збиранник, О. (2023). Аналіз та оцінка туристичної активності суб'єктів екскурсійного туризму в Україні. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-78>

10. Тищук І. В., Поліщук Л.М., Колісник Б.І. Туристична інфраструктура Волинської області: основні тенденції розвитку. *Науковий журнал «Економічний форум»*. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. № 3. С. 79–86. Режим доступу: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/ekonomichniy_forum_vipusk_no32019_2.pdf

11. Тищук І.В. Туристично-рекреаційний потенціал Волинського регіону. *Матеріали XXVIII Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. MICROCAD-2020»*. Харків, 2020. С.

12. Тюріна, Д. (2021). РИНОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ: СТАН І ПРОБЛЕМИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ. *Економіка та суспільство*, (30). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-18>

13. Шевчук, С., Вовк, С., & Цуркан, І. (2022). Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-116>

Інтернет-ресурси:

1. International tourism highlights. URL: https://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2019.pdf (дата звернення: 10.02.2023).

2. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки : веб-сайт. URL: <https://library.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Внутрішній туризм в Україні. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/vnytrishniy-turyzm-v-ukrainiCOVID19/30_726545.html

4. Закон України «Про туризм» (зі змінами №324/95-ВР від 15.09.1995 редакція від 16.10.2020). URL: https://urst.com.ua/act/pro_turyzm

5. Мельник Л.В., Батиченко С.П. Особливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму в регіонах України. URL: <http://surl.li/bwnjp>

6. Найбільш залежні від туризму країни. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/424477/nazvano-najbilshzalezni-vid-turyzmu-krayiny-na-yakomu-mistsi-ukrayina> (дата звернення: 10.02.2023).

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 27.08.2022).

8. Освітня асамблея. URL: <https://www.ea.org.ua/> (дата звернення: 10.02.2023).

9. Офіційний сайт ЦМКК Федерації спортивного туризму України. URL: <http://www.cmkk.com.ua/>

10. Поняття та види спортивного туризму. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/shahova.htm

11. Поняття та види спортивного туризму. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/shahova.htm

12. Спортивний туризм в світі. URL: https://knowledge.allbest.ru/sport/2c0a65635b3ad78a4d53b88421216d26_1.html

13. Туристична бібліотека «Все про туризм». URL: <https://tourlib.net/ua.htm> (дата звернення: 27.08.2022).